

ZALECENIE RADY**z dnia 8 lipca 2014 r.****w sprawie krajowego programu reform Portugalii na 2014 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Portugalię programu stabilności na 2014 r.**

(2014/C 247/20)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych i skupiającej się na najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.
- (2) W dniu 13 lipca 2010 r., na podstawie wniosków Komisji, Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. – decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich⁽²⁾, które razem stanowią „zintegrowane wytyczne”. Państwa członkowskie zostały poproszone o uwzględnienie zintegrowanych wytycznych w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.
- (3) W dniu 29 czerwca 2012 r. szefowie państw lub rządów państw członkowskich podjęli decyzję w sprawie Paktu na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, nakreślającego spójne ramy działania na poziomie krajowym, unijnym i strefy euro z wykorzystaniem wszelkich możliwych dźwigni, instrumentów i polityk. Podjęli oni decyzję co do działań, które należy przedsięwziąć w państwach członkowskich, w szczególności wyrazili pełną gotowość do realizacji celów strategii „Europa 2020” oraz wdrożenia zaleceń dla poszczególnych krajów.
- (4) Portugalia została objęta programem dostosowań makroekonomicznych do dnia 17 maja 2014 r. zgodnie z art. 1 ust. 2 decyzji wykonawczej Rady 2011/344/UE⁽³⁾, stanowiącym, że pomoc finansowa miała być udostępniana

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Utrzymana na rok 2014 decyzją Rady 2014/322/UE z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich na rok 2014 (Dz.U. L 165 z 4.6.2014, s. 49).

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Rady 2011/344/UE z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii (Dz.U. L 159 z 17.6.2011, s. 88).

przez okres trzech lat. W dniu 23 kwietnia 2014 r. Rada postanowiła⁽¹⁾ wydłużyć okres udostępnienia pomocy finansowej o sześć tygodni, aby umożliwić kompleksową i szczegółową ocenę przestrzegania warunków programu oraz prawidłowej wypłaty ostatniej transzy pożyczki. Zgodnie z art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013⁽²⁾ na okres trwania programu Portugalia została zatem wyłączona z monitorowania i oceny w ramach europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej. Po zakończeniu wspomnianego programu Portugalia powinna obecnie zostać ponownie w pełni włączona w ramy europejskiego semestru.

- (5) W dniu 13 listopada 2013 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2014 r. Również w dniu 13 listopada 2013 r. Komisja, na podstawie rozporządzenia (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1176/2011⁽³⁾, przyjęła sprawozdanie w ramach mechanizmu ostrzegania.
- (6) W dniu 20 grudnia 2013 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety dotyczące zapewnienia stabilności finansowej, konsolidacji budżetowej i działań wspierających wzrost gospodarczy. Rada Europejska podkreśliła potrzebę dążenia do zróżnicowanej konsolidacji budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu, przywrócenia gospodarce normalnych warunków kredytowania, wspierania wzrostu i konkurencyjności, rozwiązania problemu bezrobocia i społecznych skutków kryzysu, jak również modernizacji administracji publicznej.
- (7) Na podstawie rozporządzenia (UE) nr 472/2013 Portugalia została zwolniona z obowiązku przedkładania krajowego programu reform i programu stabilności w czasie obowiązywania programu dostosowań makroekonomicznych. W dniu 30 kwietnia 2014 r. przedłożyła jednak zaktualizowany dokument dotyczący strategii budżetowej (*Documento de Estratégia Orçamental*), a także pismo rządu przedstawiające aktualny stan realizacji celów strategii „Europa 2020”. W dniu 17 maja 2014 r. w dokumencie zatytułowanym „The Road to Growth, a medium-term reform strategy for Portugal” („Droga do wzrostu, średniookresowa strategia reform dla Portugalii”) rząd przedstawił wdrażany obecnie program reform oraz nowe inicjatywy sprzyjające trwałemu wzrostowi.
- (8) Celem strategii budżetowej nakreślonej w dokumencie dotyczącym strategii budżetowej na 2014 r. jest trwałe skorygowanie nadmiernego deficytu do 2015 r. oraz osiągnięcie do 2017 r. średniookresowego celu budżetowego. Istotą strategii jest plan obniżenia w 2014 r. deficytu budżetowego do 4,0 % PKB, a następnie do 2,5 % PKB w 2015 r. zgodnie z celami określonymi w zaleceniu wydanym w ramach procedury nadmiernego deficytu z dnia 21 czerwca 2013 r., a następnie potwierdzonymi w 12. przeglądzie programu dostosowań makroekonomicznych. Jednakże w dniu 30 maja 2014 r. Trybunał Konstytucyjny unieważnił środki konsolidacyjne, których szacowany wpływ na wyniki budżetowe w 2014 r. wynosił ok. 0,4 % PKB i które mogłyby przynieść dalsze skutki w 2015 r. Aby osiągnąć uzgodnione cele, rząd będzie musiał wprowadzić środki zastępcze o podobnej wartości. Dwa orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są wciąż zawisłe, co uniemożliwia pełne podliczenie potrzebnych środków. Ze względu na ograniczony czas, jaki jest dostępny, rząd może stanąć w obliczu konieczności wykorzystania środków mniej sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, zwłaszcza po stronie dochodów. Na lata po 2015 r. potwierdzono w strategii zamiar osiągnięcia celu średniookresowego do 2017 r. przez zapewnienie wysiłku strukturalnego na poziomie 0,5 % PKB w 2016 r. oraz obniżenie deficytu strukturalnego do poziomu 0,5 % w 2017 r. Zgodnie z założeniami strategii dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnie najwyższy poziom (około 130,2 % PKB) w 2014 r., a następnie począwszy od 2015 r. zacznie się stopniowo obniżać. Scenariusz makroekonomiczny leżący u podstaw prognoz budżetowych zawartych w strategii jest zgodny z wiosenną prognozą Komisji i był analizowany przez radę ds. finansów publicznych. W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego konieczne będą zmiany do strategii budżetowej na 2014 r. w celu osiągnięcia docelowego deficytu na poziomie 4 % PKB. Wciąż istnieje jednak ryzyko oddalenia się od tego celu, szczególnie ze względu na brak pewności prawa i statystyczne skutki operacji, których celem jest efektywniejsze zarządzanie nadwyżką zadłużenia niektórych przedsiębiorstw państwowych.

⁽¹⁾ Decyzja wykonawcza Rady 2014/234/UE z dnia 23 kwietnia 2014 r. zmieniająca decyzję wykonawczą 2011/344/UE z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie przyznania Portugalii pomocy finansowej Unii (Dz.U. L 125 z 26.4.2014, s. 75).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej (Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

Podstawą korekty budżetowej na 2015 r. będą środki konsolidacji budżetowej wynoszące 0,8 % PKB, co uznaje się za wystarczające do osiągnięcia docelowej wartości na poziomie 2,5 % PKB. Na podstawie oceny strategii budżetowej rządu oraz prognozy Komisji, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97, Rada jest zdania, że cele strategii są zgodne z wymogami paktu stabilności i wzrostu.

- (9) Konsolidacja budżetowa powinna być wzmocniona dalszymi reformami systemu zarządzania finansami publicznymi. W szczególności pomimo postępów poczynionych w ramach programu dostosowań makroekonomicznych należy dokończyć kompleksową reformę ramowej ustawy budżetowej, a oprócz tego potrzebne są dalsze wysiłki w celu rygorystycznego zapewnienia kontroli wydatków przez wykonanie ustawy o kontroli zobowiązań oraz w celu zapobiegania dalszej kumulacji zaległości sektora publicznego. Kluczowe znaczenie będzie mieć dalsza restrukturyzacja przedsiębiorstw państwowych, zapewnienie ich stabilności finansowej oraz ścisła kontrola wydatków na świadczenia emerytalne i opiekę zdrowotną. Po stronie dochodów istnieje możliwość zwiększenia pro wzrostowego charakteru systemu podatkowego i dalszego promowania przestrzegania przepisów podatkowych.
- (10) Portugalia zmagą się z wyzwaniami dotyczącymi bezrobocia, które pomimo niedawnego spadku wciąż jest bardzo wysokie, zwłaszcza wśród osób młodych. Stopa bezrobocia wynosiła w 2013 r. 16,4 %, a bezrobocie wśród młodzieży – na poziomie 38,1 % – znacznie przewyższało unijną średnią, podobnie jak odsetek młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się. Tradycyjnie wysoki w Portugalii wskaźnik zatrudnienia w przedziale wiekowym 20–64 lat wyraźnie się obniżył od początku kryzysu gospodarczego, z poziomu 73,1 % w 2008 r. do 65,6 % w 2013 r. Jeśli chodzi o bezrobocie młodzieży, w kontekście celów gwarancji dla młodzieży do najważniejszych problemów należą: niewielka skuteczność w docieraniu do niezarejestrowanych młodych ludzi oraz konieczność lepszego dostosowania kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy. W ramach programu dostosowań makroekonomicznych Portugalia wdrożyła szeroki wachlarz reform rynku pracy, których celem jest rozluźnienie nadmiernie restrykcyjnych przepisów dotyczących ochrony zatrudnienia, uelastycznienie mechanizmów ustalania wynagrodzeń i poprawa funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz polityk aktywizacji. Pewne wyzwania wciąż jednak istnieją, w szczególności konieczność zaradzenia segmentacji rynku pracy i zwiększenia elastyczności płac w zależności od panującej sytuacji gospodarczej. Niezależna ocena skutków niedawnych reform na system ochrony zatrudnienia pomogłaby oszacować w szczególności ich wpływ na tworzenie miejsc pracy, niepewność zatrudnienia, ogólne koszty pracy oraz liczbę odwołań od zwolnienia z pracy kierowanych do sądów i wyniku tych postępowań. Dostosowania gospodarcze, które okazały się niezbędne w związku z kryzysem, miały negatywne skutki pod kątem ubóstwa, pomimo starań podejmowanych, aby złagodzić ich niekorzystne skutki społeczne.
- (11) Portugalia poczyniła znaczne postępy w zakresie reformy systemu kształcenia, wprowadzając szereg środków służących zwalczaniu przedwczesnego kończenia nauki oraz podniesieniu odsetka osób z wyższym wykształceniem i poprawie dopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy. Niemniej jednak istotne znaczenie nadal ma pełne wykonanie i efektywne wykorzystanie środków finansowych. W szczególności należy zredukować niedopasowanie umiejętności, między innymi poprzez poprawę jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym dwutorowego kształcenia i szkolenia zawodowego, wspieranie włączenia pracodawców w opracowywanie programów kształcenia oraz zapewnienie odpowiednich szkoleń w miejscu pracy i przyuczania do zawodu. Konieczne jest też skuteczne wdrożenie usług poradnictwa i doradztwa zawodowego dla uczniów szkół średnich i wyższych, zgodnie z potrzebami rynku pracy i prognozowanym zapotrzebowaniem na umiejętności; trzeba także wzmocnić powiązania z sektorem przedsiębiorstw.
- (12) W ramach programu dostosowań makroekonomicznych Portugalia uczyniła wiele, aby poprawić kapitał regulacyjny sektora bankowego i wzmocnić ramy nadzoru oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w tym sektorze. Pewne istotne problemy nadal jednak istnieją, co rodzi konieczność ich uważnego monitorowania i zarządzania nimi; jednym z tych problemów jest rentowność portugalskich banków. Z danych za pierwszy kwartał 2014 r. wynika, że niektóre banki objęte pomocą odnotowały dodatni wynik finansowy. Jakość aktywów wciąż jest jednym z głównych problemów, gdyż wskaźnik utraty wartości jest nadal wysoki: na poziomie około 6 % kredytów brutto ogółem, a wskaźnik kredytów zagrożonych także jest podwyższony (10,6 %), szczególnie w segmencie kredytów dla przedsiębiorstw (ponad 16 %), jak wynika z danych dostępnych na koniec 2013 r. Portugalia przyjęła szereg środków ułatwiających kredytowanie rentownych spółek, ale warunki finansowania są nadal trudne, zwłaszcza dla MSP,

a wybór innych sposobów finansowania przedsiębiorstw niż środki bankowe pozostaje ograniczony. W 2013 r. liczba nowo udzielonych kredytów dla MŚP spadła w porównaniu z 2012 r. o 4,8%. Średnie stopy procentowe w przypadku nowych kredytów dla portugalskich przedsiębiorstw nieco się obniżyły od początku 2013 r., ale wciąż są znacznie wyższe od średniej stopy procentowej w strefie euro. Ze względu na wysoką nadwyżkę zadłużenia przedsiębiorstw oraz konieczność dalszego zmniejszenia udziału finansowania dłużnego w sektorze bankowym zdolność banków do udzielania kredytów rentownym przedsiębiorstwom z zachowaniem rozsądnego kosztu takiego kredytu pozostaje ograniczona.

- (13) W celu zapewnienia wydajności i stabilności sektora energetycznego, a także obniżenia kosztów energii dla gospodarki uchwalono dwa pakiety środków w ramach programu dostosowań makroekonomicznych. Czynsze dzierżawne w sektorze energetycznym muszą jednak zostać dodatkowo obniżone, a problem wysokiego i rosnącego długu taryfowego – rozwiązany. W tym celu Portugalia ogłosiła niedawno trzeci pakiet środków obejmujący przedłużenie do 2015 r. obowiązywania opłaty specjalnej nałożonej na operatorów energetycznych w 2014 r. Ponadto nierozwiązane pozostają kwestie poprawy transgranicznego połączenia sieci energetycznych oraz szybszej realizacji projektów dotyczących elektrycznych i gazowych połączeń międzysystemowych; kwestie te wymagają zdecydowanych działań, by zakończyć izolację Półwyspu Iberyjskiego od unijnego rynku energii. W sektorze transportu w ramach programu poczyniono pewne postępy, zwłaszcza w postaci poprawy konkurencyjności portugalskich portów, opracowania kompleksowego i długofalowego planu dotyczącego transportu (po zajęciu się słabymi punktami i pewnymi brakami), a także poprawy otoczenia regulacyjnego. Potrzebne są jednak dalsze środki w celu skutecznego wdrożenia wspomnianego kompleksowego, długofalowego planu dotyczącego transportu oraz planu działania w dziedzinie reformy portów. Należy także podjąć kroki zmierzające do zapewnienia niezależności i odpowiednich uprawnień organu regulacyjnego ds. transportu, a także do stabilności finansowej przedsiębiorstw państwowych działających w tym sektorze; należy też poprawić wydajność transportu kolejowego i konkurencję w tym sektorze.
- (14) Flagowym projektem była reforma wdrożona w dziedzinie rynku najmu i dzierżawy na obszarach miejskich, której celem było ożywienie rynku mieszkaniowego, m.in. przez lepsze zrównoważenie praw i obowiązków wynajmujących i lokatorów, uelastycznienie czasu obowiązywania umów oraz zachęty do wykonywania prac remontowych. Potrzeba jednak dalszych działań, aby móc kompleksowo ocenić skutki tej reformy na podstawie danych dotyczących najważniejszych czynników rynkowych oraz szarej strefy obecnej na portugalskim rynku wynajmu. Portugalia poczyniła znaczne postępy, jeśli chodzi o poprawę otoczenia biznesu, przede wszystkim promując lepsze warunki ramowe, wspierając kulturę przedsiębiorczości i usprawniając postępowania w związku z niewypłacalnością dla przedsiębiorstw w trudnej sytuacji. Więcej uwagi należy teraz poświęcić wdrażaniu. Odnotowano postępy w zakresie uproszczenia procedur administracyjnych i licencyjnych, ale wielu działań wciąż nie ukończono. Potrzebne są dalsze wysiłki w celu wyeliminowania przeszkód dla konkurencji w sektorze usług (przede wszystkim przez przyjęcie zmian sektorowych) i w zakresie usług świadczonych w ramach wolnych zawodów (przez przyjęcie przepisów dotyczących pozostałych organizacji zawodowych). Jeśli chodzi o regulację i konkurencję, potrzebne są dalsze działania w celu zapewnienia niezależności i autonomii krajowych organów regulacyjnych w poszczególnych sektorach oraz organu ds. konkurencji. Zobowiązania płatnicze organów publicznych wciąż regulowane są z dużym opóźnieniem.
- (15) Wdrażając program dostosowań makroekonomicznych, poczyniono odpowiednie postępy w kwestii racjonalizacji i modernizacji administracji publicznej pod względem zatrudnienia, polityki płacowej, warunków pracy, efektywności organizacyjnej i jakości świadczonych usług. Niektóre z planowanych elementów reformy nie zostały jednak jeszcze ukończone, a przejrzystość nadal wymaga poprawy. Pomimo znacznych postępów poczynionych w celu zwiększenia efektywności systemu sądowego potrzebne są dalsze usprawnienia, zwłaszcza pod względem długości postępowań, odsetka spraw zakończonych, liczby spraw zawisłych oraz procedur monitorowania i oceny.
- (16) Na podstawie przeprowadzonej analizy Komisja doszła do wniosku, że pomyślne wdrożenie programu dostosowań makroekonomicznych miało decydujące znaczenie dla opanowania czynników ryzyka ekonomicznego i finansowego, a także dla zmniejszenia zakłóceń równowagi. Portugalia przyjęła w ramach programu różnorodne i trudne reformy strukturalne, które zaczynają przynosić skutki w postaci większej konkurencyjności i powracającego wzrostu gospodarczego, ale aby można było ocenić wpływ reform na funkcjonowanie gospodarki, potrzebne są dalsze działania. Należy zatem nadal monitorować wszystkie wdrożone reformy, tak aby ocenić, czy przyczyniają się one do stymulowania konkurencyjności, wzrostu produkcji i zatrudnienia.

- (17) Zważywszy na fakt, że od momentu zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych, który zostanie oficjalnie zakończony w dniu 28 czerwca 2014 r., Portugalia zostanie ponownie w pełni włączona w proces europejskiego semestru, Komisja dokonała oceny dokumentów przedstawionych przez Portugalię. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki fiskalnej i społeczno-gospodarczej w Portugalii, ale także ich zgodność z przepisami i wytycznymi UE, ze względu na konieczność wzmocnienia całościowego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie na szczeblu UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe. Zalecenia Komisji dla Portugalii w ramach europejskiego semestru zostały przedstawione poniżej w zaleceniach 1–8.
- (18) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała strategię budżetową rządu, a jej opinia⁽¹⁾ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniu 1 poniżej. Poniższe zalecenia przygotowano w świetle zakończenia programu dostosowań makroekonomicznych, a zatem uwzględniono w nich wynikające z niego osiągnięcia, tak aby zagwarantować jego trwałość.
- (19) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła również analizę polityki gospodarczej strefy euro jako całości. Na tej podstawie Rada wydała osobne zalecenia dla tych państw członkowskich, których walutą jest euro⁽²⁾. Jako kraj, którego walutą jest euro, Portugalia powinna zapewnić pełne i terminowe wdrożenie również tych zaleceń,

NINIEJSZYM ZALECA Portugalii podjęcie w latach 2014–2015 działań mających na celu:

1. Wdrożenie niezbędnych działań na rzecz konsolidacji budżetowej na 2014 r., tak aby osiągnąć cele budżetowe i zapobiec akumulowaniu się nowych zaległości. Na 2015 r. – wdrożenie zmienionej strategii budżetowej w celu obniżenia deficytu do poziomu 2,5% PKB zgodnie z celem określonym w zaleceniu wydanym w ramach procedury nadmiernego deficytu, przy osiągnięciu wymaganej korekty strukturalnej. Jak najszybsze zastąpienie działań konsolidacyjnych, uznanych za niezgodne z konstytucją przez Trybunał Konstytucyjny, działaniami o podobnej wartości i jakości. Korektę nadmiernego deficytu należy przeprowadzić w sposób trwały i sprzyjający wzrostowi, przy ograniczonym stosowaniu środków jednorazowych lub tymczasowych. Po skorygowaniu nadmiernego deficytu – kontynuowanie planowanej rocznej korekty strukturalnej w kierunku celu średniookresowego, zgodnie z wymogiem zapewnienia rocznej korekty strukturalnej wynoszącej co najmniej 0,5% PKB (lub więcej w okresie dobrej koniunktury) oraz zapewnienia zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia, tak aby ustabilizować wysoki obecnie ogólny wskaźnik zadłużenia. Priorytetowe potraktowanie konsolidacji budżetowej opartej na wydatkach oraz dalsze zwiększenie efektywności i jakości wydatków publicznych. Utrzymanie pod ścisłą kontrolą wydatków administracji na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Kontynuowanie restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych. Opracowanie do końca 2014 r. nowych kompleksowych środków w ramach bieżącej reformy systemu emerytalnego, aby poprawić jego średniookresową stabilność. Kontrolę wzrostu wydatków na opiekę zdrowotną i kontynuowanie reformy szpitali. Dokonanie przeglądu systemu podatkowego i zwiększenie jego pro wzrostowego charakteru. Kontynuowanie poprawy przestrzegania przepisów podatkowych i walki z uchylaniem się od opodatkowania przez zwiększenie efektywności administracji podatkowej. Wzmocnienie systemu zarządzania finansami publicznymi przez szybkie sfinalizowanie i wdrożenie gruntownej nowelizacji ramowej ustawy budżetowej przed końcem 2014 r. Zapewnienie ścisłego przestrzegania przepisów o kontroli zobowiązań. Skuteczne wdrożenie jednolitej skali wynagrodzeń i dodatków w sektorze publicznym począwszy od 2015 r.
2. Utrzymanie ewolucji minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z celami dotyczącymi wspierania zatrudnienia i konkurencyjności. Zapewnienie systemu ustalania wynagrodzeń, który będzie sprzyjał dostosowaniu płac do wydajności na poziomie sektorów lub przedsiębiorstw. Zbadanie, w porozumieniu z partnerami społecznymi i zgodnie z praktyką krajową, możliwości tymczasowego, wzajemnie uzgodnionego, zawieszenia układów zbiorowych w poszczególnych przedsiębiorstwach. Do września 2014 r. przedstawienie propozycji w zakresie tymczasowego, wzajemnie uzgodnionego, zawieszenia układów zbiorowych w poszczególnych przedsiębiorstwach oraz w zakresie przeglądu istniejących układów zbiorowych.

⁽¹⁾ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

⁽²⁾ Zob. s. 141 niniejszego Dziennika Urzędowego.

3. Przedstawienie do marca 2015 r. niezależnej oceny niedawnych reform systemu ochrony zatrudnienia wraz z planem działania w sprawie ewentualnych dalszych reform służących zwalczaniu segmentacji rynku pracy. Kontynuowanie bieżącej reformy aktywnej polityki rynku pracy i publicznych służb zatrudnienia, zmierzającej do zwiększenia wskaźnika zatrudnienia i współczynnika aktywności zawodowej, przede wszystkim przez poprawę systemów poradnictwa zawodowego, pomocy w poszukiwaniu pracy oraz systemu aktywizacji i systemu sankcji z myślą o zmniejszeniu bezrobocia długotrwałego i o integracji na rynku pracy osób najbardziej od niego oddalonych. Zajęcie się problemem wysokiej stopy bezrobocia wśród młodzieży, przede wszystkim przez skuteczne prognozowanie zapotrzebowania na umiejętności i dotarcie do młodych osób niezarejestrowanych, zgodnie z celami gwarancji dla młodzieży. Zapewnienie odpowiedniego zasięgu pomocy socjalnej, w tym programu minimalnego dochodu, a równocześnie zapewnienie skutecznej aktywizacji beneficjentów świadczeń.
4. Poprawę jakości systemu kształcenia i jego dostosowania do potrzeb rynku pracy, tak aby ograniczyć przedwczesne kończenie nauki i poprawić słabe wyniki kształcenia. Zapewnienie efektywnych wydatków publicznych na kształcenie i zmniejszenie niedopasowania umiejętności, m.in. przez poprawę jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego oraz promowanie współpracy z sektorem przedsiębiorstw. Poprawę współpracy między publicznymi ośrodkami badawczymi a biznesem i wspieranie transferu wiedzy.
5. Monitorowanie poziomu płynności banków i ewentualnych niedoborów kapitału, m.in. poprzez kontrole merytoryczne na miejscu i przeprowadzanie testów warunków skrajnych. Dokonywanie oceny planów naprawczych banków, a w razie potrzeby także wprowadzenie usprawnień w procedurze oceny. Wdrożenie kompleksowej strategii zmniejszenia nadwyżki zadłużenia przedsiębiorstw i zwiększenie wysiłków na rzecz poszerzenia możliwości finansowania, w tym dla przedsiębiorstw na wczesnym etapie rozwoju, przez poprawę efektywności instrumentów restrukturyzacji długu (zwłaszcza PER i SIREVE) w przypadku rentownych przedsiębiorstw, ustanowienie zachęt dla banków i dłużników do podejmowania restrukturyzacji na wczesnym etapie oraz zwiększenie dostępności finansowania udzielanego przez rynek kapitałowy. Zapewnienie, by wskazane środki wspierały realokację finansowania w kierunku wydajnych sektorów gospodarki, w tym do rentownych MŚP, przy jednoczesnym unikaniu zagrożeń dla finansów publicznych i stabilności finansowej. Wdrożenie do końca września 2014 r. systemu wczesnego ostrzegania, głównie w celach nadzorczych, w celu identyfikacji przedsiębiorstw, w tym MŚP, dla których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania z powodu nadmiernego poziomu zadłużenia jest wysokie; system ten może pośrednio wspomagać wczesną restrukturyzację długu przedsiębiorstw.
6. Wdrożenie drugiego i trzeciego pakietu środków w sektorze energetycznym, których celem jest obniżenie kosztów energii dla gospodarki, przy jednoczesnym wyeliminowaniu długu taryfowego związanego z energią elektryczną do 2020 r., oraz uważne monitorowanie wdrożenia. Poprawę transgranicznej integracji sieci energetycznych oraz przyspieszenie realizacji projektów w zakresie elektrycznych i gazowych połączeń międzysystemowych. Wdrożenie kompleksowego i długofalowego planu dotyczącego transportu oraz szczegółowego programu reform sektora portowego. Zakończenie przyznawania koncesji w dziedzinie transportu w obszarach metropolitalnych Lizbony i Porto. Zapewnienie, by negocjacje w sprawie dotychczasowych koncesji portowych oraz nowych programów zezwoleń koncentrowały się na wynikach i były zgodne z zasadami rynku wewnętrznego, zwłaszcza z zasadami udzielania zamówień publicznych. Zapewnienie przed końcem września 2014 r. całkowitej niezależności i funkcjonalności krajowego organu regulacyjnego ds. transportu (AMT). Zapewnienie stabilności finansowej przedsiębiorstw państwowych działających w sektorze transportu. Poprawę efektywności i konkurencji w sektorze kolejowym przez wdrożenie planu na rzecz konkurencyjności CP Carga, po przeniesieniu terminali towarowych, przy zapewnieniu niezależności zarządu państwowej infrastruktury i przedsięwzięć kolejowych.
7. Dalszą poprawę oceny rynku mieszkaniowego, m.in. przez ustanowienie do końca 2014 r. bardziej systematycznych ram monitorowania i raportowania, a ponadto wydanie kompleksowego sprawozdania na temat szarej strefy obecnej na tym rynku. Kontynuowanie starań na rzecz przeprowadzenia kolejnego spisu obciążeń regulacyjnych, tak aby objąć nim do marca 2015 r. nieuwzględnione dotąd sektory. Przyjęcie i wdrożenie do końca września 2014 r. oczekujących na to rozporządzeń dotyczących licencji oraz nowelizacji przepisów sektorowych. Wyeliminowanie do końca września 2014 r. pozostałych ograniczeń w sektorze usług świadczonych w ramach wolnych zawodów, a także uchwalenie zmienionych przepisów dotyczących organizacji zawodowych, które to przepisy nie zostały jeszcze przyjęte w ramach programu dostosowań makroekonomicznych. Wyeliminowanie opóźnień w regulowaniu zobowiązań płatniczych sektora publicznego. Zapewnienie odpowiednich zasobów krajowym organom regulacyjnym i krajowemu organowi ds. konkurencji.

8. Kontynuowanie racjonalizacji i modernizacji administracji publicznej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Wdrożenie reform służących poprawie efektywności systemu sądowego i zwiększeniu jego przejrzystości. Zwiększenie działań na rzecz oceny wdrożenia reform podejmowanych w ramach programu dostosowań makroekonomicznych, a także planowanych i przyszłych reform. W szczególności włączenie do procesu legislacyjnego obowiązkowych i systematycznych ocen *ex ante* i *ex post*. Ustanowienie niezależnej pod względem operacyjnym centralnej jednostki oceniającej na szczeblu rządowym, odpowiedzialnej za ocenę i składającej co pół roku sprawozdania z wdrożenia tych reform, m.in. pod kątem zgodności z przeprowadzoną *ex ante* oceną skutków, w razie potrzeby wraz z działaniami naprawczymi.

Sporządzono w Brukseli dnia 8 lipca 2014 r.

W imieniu Rady

P.C. PADOAN

Przewodniczący
